

מדעני הים התיכון ישיקו היום בישראל את פרויקט "משמר המדוזות"

מתרחץ יקר, זהה את המדוזה

משמר המדוזות | זיהיתם? שילחו מייל ל-jellyfish@ocean.org.il

צפריר רינת

סביבתית של בעלי חיים דמויי ג' לי (השם האנגלי של המדוזה הוא JELLYFISH) תוך דחיקת מינים אחרים של בעלי חיים.

"בעבר היה מעין מחזור טבעי של הופעת מדוזות בים התיכון", הסבירה פרופ' בלה גליל מהמכון לחקר ימים ואגמים. "אבל בשנים האחרונות הן מופיעות בתדירות גדולה יותר ובתפוצה רחבה וגורמות לנוזקים". בנוסף לדיריות הקבועות של הים התיכון, החלו לאחרונה להתגלות בים גם מיני מדוזות שפלשו מאזורים אחרים. כך למשל "החוטית הנודדת" שמקורה בים סוף נדרה לים התיכון דרך תעלת סואץ. לאחרונה התגלו מול חופי ישראל גם בעלי חיים ימיים מסוג "מסרקנית" הנחשב לאחד הפולשים המסוכנים בעולם.

הדיווחים על הנוזקים שגורמת תופעת התרבות המדוזות מגיעים מאזורים שונים בים התיכון. לצד ישראל, בה נרשמים מקרים רבים של צריבות, התופעה קיימת בהיקף נרחב גם בחופי ספרד. לפני שלוש שנים רווח שם על יותר מ-30 אלף בני אדם שנוקו לטיפול כתוצאה מצריבות שגרמה המדוזה מסוג "פלאגיה". גם היא מככבת בעלון של "משמר המדוזות". בשנה שעברה קיבלו שירותי החירום בריבי-

להקות המדוזות כבר צורבות את דרכן אל חופי ישראל, ויש מי שרואה בכך הזדמנות חיובית: מדעני הים התיכון ישיקו היום ביש"ר את פרויקט "משמר המדוזות" שמטרתו לעקוב אחר בעלי החיים הימיים דמויי הג'לי ולמפות את סוגיהם, מספרם ומיקומם.

אנשי המכון לחקר ימים ואגמים יעברו היום בין חופי הארץ ויחלקו לרוחצים עלון המפרט את מיני המדוזות הכולטים ובעלי חיים קרובים להן. מי שיבחין באחד המינים המרפיעים בעלון, מתבקש לדווח על כך למכון לחקר ימים ואגמים הנמצא בחיפה.

מי שזיום את המעקב המדעי בשיתוף הציבור הוא ארגון CIESM (הוועדה המדעית של הים התיכון). חברי הארגון הגיעו לאחרונה למסקנה כי יש צורך במפקד מדוזות נרחב, לאחר שהתברר כי היקף ושכיחות התופעה מדוזות מסוג סוכך (מדוזות עם גוף דמוי כיפה וזרועות עם תאי ארס) ובעלי חיים קרובים להן - הולך וגובר.

תופעת ריבוי המדוזות מכונה "פריחת מדוזות". מדענים קוראים לה בשם הכולל "גליפיקציה של הים", מאחר שמדובר בהשתלטות

תמונים: ארגון ciesm

התיכון", ציינה. המדענים סבורים שהתופעה קשורה בשינויי אקלים וזיהום סביבתי היוצרים תנאים נוחים להתפשטות הג'לי החי. העלונים שיחולקו בחופים החל מהיום מיועדים בעיקר לשימוש של מנהלי חופים, דייגים, חברי

בשנים אחרונות המדוזות החלו להופיע בתדירות גבוהה יותר ובתפוצה רחבה וגורמות לנוזקים

התרחבות התופעה היא סימן מדאיג של שינוי גדול בים התיכון פרופ' בלה גליל

מוערוני צלילה, בעלי סירות אך גם לציבור הרחב. כל אלה יתביקשו לדווח על תצפיותיהם למדענים, על פי הפרטים המופיעים בעלון. כאמצעות המידע, מקווים המדענים לקבל תמונה מלאה יותר על מידת התפוצה והצפיפות של המדוזות וקרובי משפחתן בריבי הים התיכון.

למתרחצים המדוזות גם סותמות מתקני התפלה ותחנות כוח הנמך צאים על החוף וגודשות רשתות של דגים. "התרחבות התופעה היא סימן מדאיג של שינוי גדול בים

דרות על התיירות בחופים, והציבו רשתות ללכידתם. אמצעי שיעיל יותר מוגבלת ביותר מול נחילי הענק של בעלי החיים. לדברי פרופ' גליל, מלבד נוזקים

רה הצרפתית מאות פניות לטיפול רפואי באנשים שנפגעו ממדוזות. תופעות דומות התרחשו גם בחופי איטליה וסרדיניה. כמונקו נבהלו השלטונות מהשפעת להקות המ-